

NÉGY ISMERETLEN MAGYAR NAPTÁR

1683—1708-ból.

Közli: Thaly Kálmán.

A komáromvármegyei csepi közbirtokosság levelesládájában számos régi iromány mellett a család ősenek, a Thököly- és Rákóczi-korban élt Pázmándy Gergelynek, legtöbbször naplószerű jegyzetekkel is érdekesített vagy 25 darab naptára maradt fenn. E naptárak debreczeniei, löcsei, komáromiak és egy kolozsvári, mindnyája magyar s 1683-tól 1719-ig terjednek, úgy, hogy 1683—1711 között majdnem minden év képviselve van.

Ezek közül Szabó Károly »Régi Magyar Könyvtára« kilenczet (1683—1709 között nyomtatottakat) nem ismer, mely kilenczből azonban öt darab a Nemzeti Múzeum könyvtári tisztsége által, mint a nevezett intézet könyvtárában is meglévő, a »Magyar Könyvszemle« 1879-iki folyama I. füzetében pótlólag már közölve volt. Ezeket tehát itt mellőzván, soritkozom csak a többi négyre, melyek eddigelé irodalmi unicumok gyanánt állanak előttünk. És ezek a következők:

1. (249. sz.) Az 1683. évi debreczeni, Töltési-féle;
2. (250. sz.) Az 1684. évi debreczeni, Töltési-féle;
3. (251. sz.) Az 1696. évi löcsei, Brewer-féle és
4. (252. sz.) Az 1708. évi komáromi, Töltési-féle magyar naptárak.

Szakszerű teljes leírást akkor, midőn megvizsgáltam őket, t. i. még vagy 16—18 évvel ezelőtt, fájdalom nem vettem róluk, mivelhogy nem véltem őket oly nagy ritkaságnak, vagy épen unicumoknak, s inkább csak a történelmi részt: Pázmándy Gergely gyakran igen becses följegyzéseit írtam ki belőlök. Az

1684-ikinek mégis címét ekkép kiírva találom jegyzeteim között:

»Új és Ó Kalendárium, melyet Christus Urunk születése után való Bissextilis 1684. írt Neubarth János, mely Magyarországra, Erdélyre és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. (Következik egy ötágú koronás, négyzett pajzsú magyar czímer, két álló oroszlántól tartva) Debreczenben, Töltési István által.« Az 1683-ikinek is ez a czíme, csakhogy a »Bissextilis« szó nélkül. Melyik hány lap? Nem jegyeztem föl.

A lőcseinek czíme:

»Új és Ó Kalendárium, melyet Christus születése után való 1696. írt Neubart János és Magyarországra, Erdélyre és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. (Oroszlánoktól tartott magyar czímer.) Költ Lőcsén, Brewer Sámuel által.

A komáromi 1708-ikinek czíme:

»Új Kalendárium, melyet Chrisztus Urunk születése után való 1708. esztendőre írt Neubart János, és Magyarországra, Erdélyre és egyéb tartományokra alkalmaztatott. Cum Gratia et Privil. Sac. Caes. Reg. Maj. (Magyar czímer.) Komáromban Töltési István által.

Mind e naptárak igen kis 8-adrétűek. Közelebbről alkalmilag újra megtekintendjük őket és szakszerűleg le fogjuk írni.¹⁾

¹⁾ A leírásnak készséggel megnyitjuk folyóiratunk hasábjait.